

บทวิจารณ์หนังสือ- Book Review

ศิลปะการพูดสำหรับผู้ผู้นำ : พูดอย่างไรให้คนเชื่อ

THE ART OF SPEAKING FOR LEADERS: HOW TO SPEAK FOR PEOPLE TO BELIEVE

พระมหานิกธ ฐานุตตโร
พระเมธีธรรมจารย์ (ประสาร จันทสาโร)
พระสุธีวีรบัณฑิต (โชว์ ทสสนิโย)
พระอุดมสิทธินายก (กำพล คุณงก์โร)
พระมหาสุนันท์ สุนนุโท

Phramaha Nigorn Thanuttaro
Phrametidhammajan (Prasarn Chanthasaro)
Phra Suthivirabandit (Show Thassaniyo)
Phraudomsittinayok
Phramaha Sunun Sunando
วัดหลวงพ้อสถธรรมกายาราม
Luang Pho Sod Dhammakayaram Temple
Corresponding Author. E-mail:
nigorn16082560@gmail.com

ชื่อหนังสือ : ศิลปะการพูดสำหรับผู้ผู้นำ

ISBN : 978-974-414-131-6

ผู้เขียน : สมชาติ กิจบรรจง

สำนักพิมพ์ : บริษัท ส. เอเซียเพรส (1989) จำกัด

ปีที่พิมพ์ : ครั้งที่ 4, ธันวาคม 2555 / จำนวน 175 หน้า

บทนำ

หนังสือ “ศิลปะการพูดสำหรับผู้ผู้นำ” เล่มนี้เป็นหนังสือที่ท่านอาจารย์สมชาติ กิจบรรจง รวบรวมหลักสำคัญและวิธีการพูดในที่ชุมชนการฝึกเพื่อพัฒนางานและสร้างความสำเร็จในการบริหารโดยใช้วิธีการเขียนที่เข้าใจง่ายด้วยการอ้างอิงประสบการณ์ของผู้เขียนและยกตัวอย่างประกอบใดสนใจอย่างยิ่งสำหรับผู้ผู้นำทุกระดับในองค์กรตั้งแต่ระดับหัวหน้างานผู้บัญชาการพูดระดับผู้บริหารระดับกลางและผู้บริหารระดับสูงเพราะผู้ผู้นำจะต้องมีบุคลิกภาพและนาที่แสดงออกได้อย่างน่า “เชื่อถือ” มีความสามารถในการบริหาร

การปฏิบัติเป็นที่ “เชื่อมือ” มีปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นที่ “เชื่อใจ” และมีอิทธิพลทางใจเหลือผู้อื่นทำให้เกิดความ “เชื่อมั่น” เจอผู้ร่วมงานให้ผู้เกี่ยวข้องได้และบทบาทสำคัญของผู้นำประกอบประกอบประการหนึ่งคือความสามารถในการคิดโดยประดิษฐ์ออกมาเป็นถ้อยคำเพื่อสร้างความสนใจความเข้าใจและความพอใจและแรงจูงใจให้ผู้อื่นก็ทำได้ ซึ่งท่านจะสามารถศึกษาและนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับความสามารถและสถานการณ์ได้เพราะ “ถ้าพูดไม่เป็นอย่าริเป็นผู้นำ” หนังสือเล่มนี้จึงเป็นทางเลือกสำหรับผู้ที่บริหารงานหรือเป็นผู้จัดการหรือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง ผู้อ่านต้องลองพิสูจน์ด้วยตนเองว่าหนังสือเล่มนี้จะตอบโจทย์ได้อย่างที่ผู้วิจารณ์พูดไว้หรือไม่ เพราะคนเราส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ต่างกันไป แล้วแต่การปลูกฝัง ประสบการณ์ หรือบริบทของสังคม การอ่านหนังสือก็เช่นเดียวกัน อ่านเรื่องเดียวกัน บางคนอาจจะบอกว่าดี บางคนอาจจะบอกว่าไม่ดีก็ได้ ใครจะไปทราบได้ สิ่งสำคัญคือ ผู้วิจารณ์ ได้นำหนังสือของท่านอาจารย์สมชาติ กิจยรรยง มานำเสนอ และวิเคราะห์ วิจารณ์ในบางส่วนบางตอน เพราะเห็นว่าหนังสือเล่มนี้มีประโยชน์อย่างดี ผู้อ่านจะสนับสนุนหรือเห็นแย้งจากผู้วิจารณ์ก็ได้ เพราะเป็นสิทธิส่วนบุคคลแต่ละท่าน อย่างโบราณท่านว่า “สองคนยลตามช่อง คนหนึ่งมองเห็นโคลนตม อีกคนตาแหลมคม มองเห็นดาวอยู่พราวพราว”

ศิลปะการพูดในที่ชุมนุมชน

สิ่งที่ทุกคนเกิดมาบนโลกใบนี้จะต้องทำเป็นเรื่องปกติคือ การพูด ซึ่งความหมายของ “การพูด” คือ การถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ หรือ ความต้องการด้วยเสียง ภาษา และกิริยาท่าทาง เพื่อให้ผู้ฟังรับรู้และ เข้าใจความรู้สึก หรือ ความต้องการของผู้พูดให้ผู้ฟังได้รับรู้และเกิดการตอบสนอง การพูด คือการใช้ ถ้อยคำ น้ำเสียง รวมทั้งกิริยาอาการ ถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกหรือ ความต้องการของผู้พูดให้รับรู้และเกิดการตอบสนอง การพูด คือการเปล่งเสียง อารมณ์ออกมาเป็นคำพูด เพื่อติดต่อสื่อสารให้เข้าใจกันระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง หรือ การพูด คือ การสื่อความหมายแบบหนึ่งที่เรียกว่า (Oral Communication) เป็นการสื่อความหมายโดยใช้ ภาษา เสียง กิริยาท่าทางต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกของผู้พูดให้แก่ผู้ฟังให้ได้ผลตามความ มุ่งหมายของผู้พูด (จินดา งามสุทธิ, 2531 : 1) เราทราบกันดีว่า “การสื่อสารด้วยการพูด” หรือใช้วาจา นั้นเป็นสิ่งที่เราหรือใครก็ตามสามารถใช้กันได้ง่ายและรวดเร็วเป็นการแสดงออกที่เห็นได้ชัดมาก ปัจจุบันยุคดิจิทัลสามารถสื่อสารได้ทางโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต หรือหลายช่องทาง นอกจากจะพูดเป็นแล้ว **ยังต้องพูดให้ถูก** ตรงประเด็นและเชื่อถือได้ จึงจะสื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการพูดเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งทักษะหนึ่ง เพราะจะต้องใช้ในการสื่อสารทั้งใน การศึกษาและในชีวิตประจำวัน แม้ว่าความเจริญก้าวหน้าทาง

เทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อเชื่อมต่อการสื่อสาร ของมวลมนุษยชาติให้ทั่วถึงกันมาก เพียงใดก็ตาม การพูดยังคงเป็นการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด (กมล การกุลศ 2529 : 116) หลักของการพูดมีหลากหลายมากมายซึ่งในหนังสือที่ผู้เขียนได้เรียบเรียงไว้นั้น จะมีปรากฏในบทต่อไป โบราณท่านว่า “**พูดดีเป็นศรีแก่ปาก พูดมากปากจะเป็นลี**” หรือ หลายนัยคำ เช่น

พูดจาหวานผ่าซาก – พูดจาโผงผางไม่เกรงใจใคร

ชักใบให้เรือเสีย – พูดหรือทำขวง ๆ ให้การสนทนาหรือการงานเขวออกนอกเรื่องไป
น้ำท่วมทุ่ง ผักบุ้งโหรงเหรง – พูดมากแต่ได้เนื้อหาสาระน้อย

บ่างช่างยุ – คนที่ชอบพูดส่อเสียดยุยงให้เขาแตกกัน

ปากปราศรัยใจเข็ดคอก – พูดดีแต่ใจคิดร้าย

ปากไม่สิ้นกลั่นน้ำนม – ยังเป็นเด็ก

ปากว่าตาขยิบ – พูดอย่างหนึ่ง แต่ทำอีกอย่างหนึ่ง เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน ออนไลน์, 2563 : 1) ที่เป็นคำกระทบกระเทียบ หรือเปรียบเทียบประยักษณ์ของการพูดว่า ต้องพูดให้ดี ให้ถูกต้องถูกหลัก ที่สำคัญต้องถูกใจผู้ฟัง ตรงนี้ผู้วิจารณ์ยังคงเกริ่นนำถึง ลักษณะของการใช้ภาษาในการพูดหรือเจรจา เพราะการสื่อสารด้วยการพูดน่าจะเป็นการ สื่อสารที่ค่อนข้างที่จะชัดเจนและเป็นสิ่งที่เข้าใจมากกว่าการสื่อสารอย่างอื่น เมื่อกล่าวลง ลึกไปถึงศิลปะการพูดของผู้นำ ก็ต้องจำเป็นต้องวิจารณ์หรือสนับสนุนหนังสือของผู้เขียน/ แต่ง คือ **สมชาติ กิจจรยง** ถามว่า รู้จักเป็นการส่วนตัวไหม ตอบเลยว่า ไม่ แต่ถ้าถามว่า รู้จักไหมก็ตอบว่า รู้จักในนามนักเขียนที่มีฝีมือคนหนึ่ง เพราะมีผลงานที่เป็นประจักษ์หลาย เล่ม ซึ่งผู้วิจารณ์มีโอกาสเดินเข้าไปในดงหรือป่าของหนังสือ/ตำรา ประจักษ์อยู่ในป่าดอกไม้ที่ งดงามท่ามกลางแสงสว่างที่สอดส่องมาที่ผู้วิจารณ์เอง ด้วยเหตุว่ามีความสนใจในหนังสืออีก เล่มหนึ่งซึ่งตนเองกำลังมองหา แต่เมื่อพบหนังสือ “**ศิลปะการพูดของสำหรับท่านผู้นำ**” โดยความบังเอิญ จึงเกิดแรงบันดาลใจในการที่วิจารณ์ เพราะเกิดความสนใจในเนื้อหาและ เคล็ดลับจากหนังสือเล่มนี้ ส่วนจะมีความน่าสนใจอย่างไรนั้น โปรดติดตามอ่านได้ดังนี้

บทที่ 1 ศิลปะการพูดในที่ชุมนุมชน (Public Speaking)

ผู้เขียน **พยายามแนะนำเทคนิควิธีการพูดในที่ชุมนุมชน “สำหรับผู้นำ”** หรือ ผู้ที่ จำเป็นต้องพูดในที่ชุมนุมชน หรือสถานที่ใดก็ตาม ผู้ที่จะเป็นผู้นำนั้นอาจดูจากอายุในการ ทำงานที่มีประสบการณ์ในงานนั้นพร้อมด้วยการมีความสามารถหรือทักษะที่จะทำที่จะเป็น ผู้นำได้นั้นต้องอาศัยความที่ตีผู้นำจึงจะมีอิทธิพลโน้มน้าวใจทีมงานไม่ได้ทำให้ผู้คนเชื่อฟัง เขาเริ่มนับถือ ครีธา เป็นศูนย์รวมพลัง เป็นสัญญาณและหลักชัย ซึ่งผู้นำจะต้องมีศิลปะ การจูงใจและศิลปะในการนำโดยเฉพะการใช้พลังแห่งคำพูดนอกเหนือจากมนุษย์สัมพันธ์

ผู้นำมักจะถูกเชิญให้เป็นประธานในงานหรือเป็นพิธีกรหรือเป็นผู้พูดในโอกาสต่าง ๆ เสมอ และหนังสือเล่มนี้ก็เป็นเสมือนเวทีฝึกทักษะการพูด สำหรับผู้ที่กำลังจะก้าวสู่การเป็นผู้นำ หรือกำลังจะเป็นหัวหน้า ผู้จัดการและหรือผู้บริหารระดับต่าง ๆ หนังสือเล่มนี้ได้กล่าวให้ ท่านผู้อ่านทราบถึงแนวทางการพูดที่ประสบความสำเร็จ เทคนิคการเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ศิลปะการพูดต่อที่ชุมนุมการพูดในโอกาสต่าง ๆ และการพูดใน สถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในการปฏิบัติงานในสังคมในการสังสรรค์และในพิธีการต่าง ๆ หนังสือ ศิลปะการพูดสำหรับผู้นำจะเป็นเครื่องชี้แนะ นำทางในการพูดสำหรับท่าน แม้ว่าท่านจะ ได้เป็นนักพูดหรือวิทยากรก็ตาม ซึ่งก็สามารถที่จะใช้ข้อมูลจากหนังสือเล่มนี้ได้โดยการพูด การกล่าวกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในโอกาสและสถานที่ต่าง ๆ ได้เสมอ (สมชาติ กิจยรรยง, 2555 : 1)

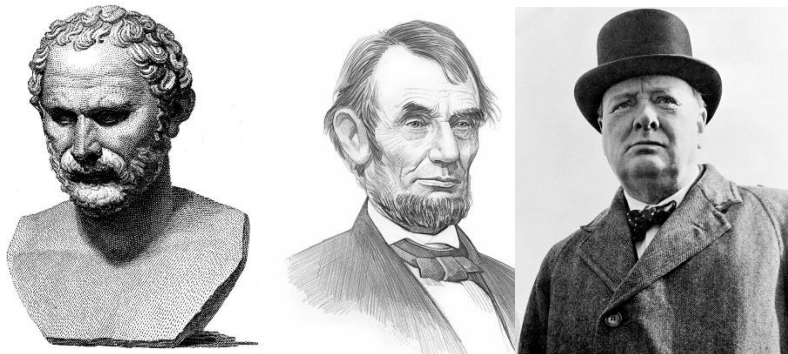
ผู้เขียนได้ยกตัวอย่าง “บุคคลที่ประสบความสำเร็จจากการเป็นนักพูด” ที่ สามารถพูดนับได้ว่า เป็นตำนานระดับโลกเลยก็ว่าได้ ได้แก่

1) **เดมอส เธนิส (Demosthenes, 384 BC- 322 BC)** เป็นนักพูดฝีปากเอกของ กรีกและพูดปลุกใจทหารที่กำลังระส่ำระสายให้ต่อสู้กับกองทัพอันเกรียงไกรของพระเจ้าฟิล ลิปแห่งแคว้นแมซิโดเนียจนได้รับชัยชนะซึ่งแต่เดิมนั้น เดมอส เธนิส (Demosthenes) เป็น คนพูดติดอ่างและได้ถูกคนดูถูกเหยียดหยามจึงได้หลบหนีออกจากเอเธนส์ไปฝึกฝนการพูด นอกเมือง ซึ่งเป็นการฝึกด้วยตนเองจนกระทั่งพูดได้คล่องดีแล้วจึงกลับมาใหม่

2) **อับราฮัม ลินคอล์น (Abraham Lincoln, ค.ศ.1809/2352-1865/2408)** อดีตประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา (4 มีนาคม ค.ศ. 1861/2352-15 เมษายน ค.ศ. 1865/2408) ผู้ซึ่งได้กล่าวคำพูดที่เป็นประวัติศาสตร์ติดตรึงในหัวใจของชาวโลกที่ว่า “รัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน- government of the people, by the people, and for the people” ซึ่งเป็นรากฐานของการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย โดยสุนทรพจน์ของท่านได้รับเกียรติให้บรรจุลงในหนังสือเอนไซโคลพีเดีย ด้วย ในอดีต เมื่อลินคอล์น อับราฮัม เริ่มเป็นทนายไปว่าความครั้งแรกเขาปากสั่น มือสั่น เหงื่อตกด้วยความประหม่าและไม่มั่นใจในตนเองจนศาลต้องสั่งให้นั่งลง หลังจากนั้นค่อยได้ ฝึกฝนการพูดด้วยตัวเองและประสบความสำเร็จอย่างยอดเยี่ยมดังปรากฏเป็นหลักฐานใน ประวัติชีวิตของท่าน

3) **วินสตัน เชอร์ชิล (Winston Leonard Spencer-Churchill, ค.ศ.1874- 1965/2417-2508)** อดีตนายกรัฐมนตรีของอังกฤษ (26 ตุลาคม ค.ศ.1951/2494 - 6 เมษายน ค.ศ.1955/2498) ผู้ซึ่งเป็นทั้งนักการเมืองและการทหารและนักพูดที่ประสบความสำเร็จในชีวิตเป็นนักเป็นคนพูดไม่ขัดเลยพูดไปวนมาไม่รู้จักจบภายหลังจากได้รับการ ฝึกฝนการพูดและพัฒนาการพูดจนกลายเป็นนักพูดฝีปากเอกของโลกเป็นที่สุด ผลงานชิ้น

โบแดงของ วินสตัน เชอร์ชิล ก้าวเข้าสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอังกฤษ ในปี 1940 หลังเริ่มสงครามโลกครั้งที่ 2 ในช่วงที่นาซีเยอรมันเข้าปกครองดินแดนส่วนใหญ่ในยุโรปเรียบร้อยแล้ว ,วินสตัน เชอร์ชิล จำต้องขับเคลื่อนประเทศในภาวะหน้าสีหน้าขวาน เขากล่าววาทะปลุกใจทหารและประชาชนอังกฤษ วาทะแรกเขากล่าวในรัฐสภาว่า *"ผมไม่มีอะไรจะมอบให้ เสียนอกจาก เลือด การทำงานหนัก น้ำตาและหยาดเหงื่อ- I have nothing to offer but blood, toil, tears and sweat"*

ภาพที่ 1 เป็นภาพของ เดนิส เชนิส ลินคอร์น เชอร์ชิล บุคคลสำคัญที่ใช้การพูด การสื่อสาร เป็นเครื่องมือ ในการก้าวเข้าสู่ตำแหน่งสำคัญ ๆ จนโลกจดจำในฐานะบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ (ภาพ : ออนไลน์)

วินสตัน เชอร์ชิล (Winston Leonard Spencer-Churchill) เจ้าของวาทกรรม *"เราจะต้องปกป้องเกาะอังกฤษของเรา ไม่ว่ามันจะต้องแลกกับอะไร เราจะสู้ทั้งในทะเล บนชายหาด บนพื้นดิน บนสนามหญ้า หรือแม้แต่บนถนน ในภูเขา แต่อย่างไรก็ตามเราจะไม่ยอมแพ้"* ทั้งหมดนี้ผู้เขียนพยายามสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับเทคนิคการพูดให้ถูกต้องว่า การพูดได้กับการพูดเป็นมันต่างกัน จำเป็นอย่างยิ่งต้องมีการฝึกฝน ซึ่งผู้เขียนมองว่า *การพูดต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์* มีศาสตร์ คือ ข้อมูลที่ชัดเจนในเรื่องตนเองจะพูด และมีศิลป์ คือมีการพูดที่ชัดเจนถูกต้องตามหลักการพูด มีการพูดที่ตรงต่อกาลเทศะ เป็นสำคัญและสามารถที่จะสร้างวาทกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเป็นเหตุการณ์ใดก็แล้วแต่ ต้องมีความพร้อมในการพูดให้เหมาะสมและถูกต้อง จึงจะสามารถประสบความสำเร็จได้ ข้อนี้ผู้วิจารณ์เห็นสนับสนุนความคิดของผู้เขียนเพราะต้องอาศัยการฝึกอบรมทุกอย่างจึงจะสามารถประสบความสำเร็จในการพูดหรือเจรจານั่นเอง ผู้เขียนปลุกศรัทธาเกี่ยวกับยุทธวิธีในการพูด ซึ่งสามารถพูดเพื่อยึดเอาบ้านเอาเมืองกันก็ว่าได้ เพราะผู้นำต้องมีวาทศิลป์ที่นำเชื่อถือและทำได้จริง จึงจะเป็นผู้นำที่สมบูรณ์แบบมิใช่ว่า พูดได้แต่ทำไม่ได้ ความเชื่อถือหรือเชื่อมั่นก็อาจจะลดทอนลงได้ ผู้เขียนยังพยายามชี้ให้เห็นถึงประโยชน์หรือความสำคัญของการพูดไว้ว่า *"ความสำคัญของการพูดเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความ*

คิดเห็นหรือข้อคิดต่อผู้ฟังโดยใช้เสียง ภาษา อากัปกริยา ภาพ ฯลฯ ซึ่งประกอบด้วย **ผู้พูด การสื่อสาร ช่องทาง ผู้ฟัง** ซึ่งมีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อให้ข่าวสารข้อเท็จจริงและความรู้ความเข้าใจทัศนคติที่ถูกต้อง 2.เพื่อให้ความบันเทิง 3.เพื่อให้ผู้ฟังเชื่อถือ ซึ่งการทำให้ผู้ฟังเชื่อได้นั้นผู้พูดควรจะปฏิบัติได้ดังนี้ เชื่อตัวเองก่อนก่อนที่จะพูดให้คนอื่นเชื่อต้องเสนอข้อมูลอย่างมีเหตุผลเรื่องง่าย ๆ และทำให้เกิดความเข้าใจค่านิยมการพูดน่าเชื่อถือซึ่งตรงนี้จะต้องประกอบด้วยปัจจัยในการพูดของผู้พูด ต้องวิเคราะห์และรู้จักผู้ฟังผู้ฟังนั้นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการพูด ดังที่ปราชญ์จีน ชุนวู SŪn WŪ, 544 BC -496 BC) ได้กล่าวไว้ว่า “ถ้ารู้เขารู้เรารบร้อยครั้งชนะร้อยครั้ง” (หน้า 18-19) นอกจากนี้ให้ระลึกไว้เสมอว่าเวลาจะพูดผู้พูดต้องรับผิดชอบต่อคำพูดของตัวเอง ดังนั้นในมิตินี้ผู้วิจารณ์มองว่าการพูดที่ผู้เขียนได้เขียนไว้นั้น เป็นเพียงเทคนิคเบื้องต้น ของการพูดเท่านั้น จึงขอเสริมเรื่อง “การพูด” ว่า เป็นจิตวิทยาขั้นสูงที่ผู้พูดเองต้องระลึกและไตร่ตรองให้มาก โดยเฉพาะการดูคนฟังให้ออก เป็นการประเมินเบื้องต้นก่อนที่จะใช้คำพูดหรือใช้หลักการพูดต่าง ๆ เพราะผู้รับฟังเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของผู้พูดเลยก็ว่าได้

บทที่ 2 ผู้พูดที่ประสบความสำเร็จ

ผู้พูดที่ประสบความสำเร็จในเวทีในประเทศหรือต่างประเทศ ถ้าสังเกตให้ดีส่วนใหญ่มักมีบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือ ประกอบด้วยคำคม หรือ วาทกรรม ที่ทำให้ผู้คนจดจำได้ **ในหนังสือเล่มนี้ผู้เขียน ชี้ให้ดูเทคนิคของการพูดอย่างต่อเนื่อง** โดยเบื้องต้น ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้พูดที่ดี และ คุณลักษณะของผู้พูดไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็น **เชิงข้อคิด** หรือ คำแนะนำจากผู้แต่งหนังสือเล่มนี้ บุคคลที่ประสบความสำเร็จคือผู้ที่ได้รับการยอมรับศรัทธา เชื่อถือ หรือเชื่อมั่นจากกลุ่มบุคคลในสังคม ซึ่งไม่ได้หมายความว่า จะต้องมีคนรักหรือคนมีใครคนเคาพเสมอไปและไม่จำเป็นต้องมีคนรัก หรือใครแต่ก็ได้ ผู้ที่อยู่ในวงการฝึกอบรมต้องเข้าใจดีว่าการทำให้ผู้ฟังผู้เรียนที่อยู่ในกลุ่มหรือเป็นชุมชนทั้งหลายเกิดการยอมรับศรัทธาเชื่อถือและเชื่อมั่นในความรู้ความเข้าใจความสามารถทัศนคติและจริยธรรมที่รับการถ่ายทอดสดสามารถนำไปประยุกต์หรือปฏิบัติงานได้นั้นไม่ใช่เรื่องง่ายทำให้มีคำถามเกิดขึ้นว่า การถ่ายทอดที่รับการยอมรับได้อย่างไรซึ่งผู้เขียนให้แนวทางที่จะทำให้การถ่ายทอดให้เป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จ 1.ต้องมีบุคลิกดีเพราะบุคลิกภาพที่ดีย่อมมีชัยไปกว่าครึ่งแล้วเนื่องจากจะทำให้ผู้ฟังเกิดความเชื่อมั่นและเชื่อถือแต่ทั้งนี้ทั้งนั้นมีบุคลิกดีหรือดีที่ต้องไม่เหลว ซึ่งผู้เขียนพยายามให้เทคนิคในการเป็นผู้พูดที่ประสบความสำเร็จซึ่งรวมแล้วก็คือว่าต้องประกอบด้วยบุคลิกภาพและมีประสบการณ์ในการพูดมีการพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ มีอารมณ์ขันเป็นส่วนหนึ่งของการช่วยบรรยายในการฝึกอบรมที่ดีแต่ไม่ได้หมายความว่าคนที่พูดสนุกฮาหัวเราะจนยิงนั้นจะประสบความสำเร็จเสมอไป ถ้าหากพูดมีแต่น้ำไม่มี

เนื้อคือ ขบขันแต่ขาดสาระก็จะไม่ได้รับการยอมรับในที่สุด ผู้ที่เป็นนักพูด แล้วหลงตัวเอง มักจะมีพาดานบิน หรือประสบการณ์ในการออกสนามพูดมานานพอสมควรโดยจะมีการแสดงออกในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งตรงกันข้ามกับคำว่า นักพูดที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งผู้เขียนได้ยกมากล่าวไว้ด้วย ดังปรากฏใน หน้า 27-30 ของหนังสือ โดยชี้ชัดว่าลักษณะจะตรงกัน **ข้ามกับคุณลักษณะของผู้พูดที่ประสบความสำเร็จ** คือ การวางตัวเกินกว่าความรู้ หรือ การที่มีข้อมูลไม่เพียงพอในการพูด คุณสมบัติที่พูดไม่ประสบความสำเร็จที่ทุกท่านควรหลีกเลี่ยง คือ การคุยฟุ้งคุยใหญ่โตเกินความจริงโกหกโอ้อวดหรือว่าชมตัวเองเกินไปจะทำให้ผู้ฟังเกิดระแวงสงสัย โดยปกติส่วนใหญ่ผู้ฟังไม่ชอบฟังเรื่องรอบตัวหรือไม่เกี่ยวกับตัวเองนานเกินไปเช่นการยกย่องผู้บริหารเกินกว่า 30 นาทีหรือที่เหลืออีก 30 นาทีถึงทำการสอนหรือถ่ายทอดอย่างไรก็ตามเรื่องนี้มีการยกเว้นหากบุคคลดังกล่าวนั้นเป็นผู้ประสบความสำเร็จมีผู้ศรัทธาสูงหรือผู้ฟังอยากฟังเรื่องนี้ หรือมุ่งเงินมากกว่ามุ่งงานไม่ยอมแม้กระทั่งพูดหรือถ่ายทอดเกินเวลา ข้อที่สำคัญที่สุดของผู้พูดคือการผิดเวลา หรือ เป็นคนขี้คุยหรือคุยฟุ้งเก่งทุกเรื่องรับเชิญได้ทุกงานพูดได้ทุกเรื่องตั้งแต่สากกะเบือยันเรือรบอย่างที่ชาวบ้านเขาพูดกัน โดยแท้จริงแล้วผู้พูดที่ดีควรระบุขอบเขตแนวพูดเรื่องที่ถ่ายทอดได้หัวข้อที่มีความถนัดความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ มีการอ้างถึงเพื่อเป็นเกียรติของเจ้าของคนนั้น (หน้า 31-32) จากที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้รวมลงว่า การพูดต้องมีข้อมูลที่ชัดเจน ถูกต้อง และตรงประเด็นและประกอบด้วยคุณลักษณะของผู้พูดที่ดีจึงจะประสบความสำเร็จได้ โดยเฉพาะผู้นำที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพูดให้ชัดเจน หรือพูดให้เข้าใจง่าย จนสามารถครองคนได้เป็นจำนวนมาก ในยุคปัจจุบันนี้ก็มีนักพูด นักคิด หรือ นักวิชาการต่าง ๆ หลายคนหลายท่านที่ประสบผลสำเร็จในการพูดโดยการพูดที่ใช้หลักประกอบการพูด เช่น ในทางพระพุทธศาสนา ผู้วิจารณ์ขอยกตัวอย่าง *ท่านพุทธทาสภิกขุ* หรือ พระธรรมโกศาจารย์ (เงื่อม อินทปญโญ, 27 พฤษภาคม 2449- 25 พฤษภาคม 2536) พระรรจนาจารย์ผู้มีผลงานวรรณกรรมในพระพุทธศาสนาจำนวนมาก และเป็นที่รู้จักของผู้ศึกษาพระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ จากงานของท่านที่ถูกแปลไปเป็นภาษาต่างประเทศ ในชื่อ Buddhadasa Indapanno เช่น The Heart of Buddhism (1961/2504) The A,B,Cs of Buddhism (1982/2525) Heart-wood from the Bo Tree (1985/2528) Keys to Natural Truth (1988/2531) Me and Mine: Selected Essays of Bhikkhu Buddhadasa (1989/2532) Mindfulness With Breathing (1989/2532) No Religion (1996/2539) Paticcasamuppada: Practical Dependent Origination (2002/2545) Teaching Dhamma with Pictures (2006/2549) เป็นต้น จนท่านได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติและการถวายปริญญาคุณภักดิ์บัณฑิตกิตติมศักดิ์ในสาขาต่าง ๆ จากหลายสถาบันในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ นอกจากนี้ผลงานที่ได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่น ๆ มี

การสำรวจพบกว่า 140 เรื่อง และได้รับการยอมรับให้ใช้ในการศึกษาในมหาวิทยาลัยหลายแห่งในยุโรปและอเมริกาเหนือ (ธัญญาภรณ์ ภูทอง, 2541 : 53-54) งานเขียนชิ้นแรก คือ บทความเรื่อง “พระพุทธศาสนา” ตีพิมพ์เมื่อปี 2477 ส่วนหนังสือตามรอยพระอรหันต์ ที่เริ่มใช้นามปากกาว่า “พุทธทาส” เป็นครั้งแรก จนเป็นที่รู้จักผลงานเขียนชิ้นสุดท้ายในปี 2535 คือ “ป่วย 3 เดือนเกิดสมุดเล่มนี้ มกราคม-กุมภาพันธ์ 35” ซึ่งผลงานชิ้นสำคัญคือ หนังสือชุดธรรมโฆษณ์ มีจำนวน 80 เรื่อง ตีพิมพ์เรื่องแรก ในปี 2476 ส่วนเล่มล่าสุด ตีพิมพ์ในปี 2556 และยังมีต้นฉบับที่ยังไม่ได้ตีพิมพ์อีก 35 เรื่อง สำหรับหนังสือชุดอื่น ๆ รวม 386 รายการ ไฟล์เสียงบรรยายธรรม รวม 1400 เรื่อง (1700 ชั่วโมง) ซึ่งมีจำนวน 20 เรื่อง ที่ยังไม่ได้จัดทำเป็นหนังสือชุดธรรมโฆษณ์ (คณะกรรมการฝ่ายหนังสืออนุสรณ์ 100 ปี ชาตกาล พุทธทาสภิกขุ, 2549 : 228) หรือ นักพูดหรือนักเขียนด้านพระพุทธศาสนา ร่วมสมัย ผู้เป็นเจ้าของสโลแกนธรรมะติดปีก คือ ท่านเจ้าคุณ พระเมธีวชิโรดม (พ.ศ. 2516/1973-) หรือ หรือรู้จักกันดีในนามปากกา ว.วชิรเมธี เป็นภิกษุชาวไทย มีชื่อเสียงว่าเป็นพระนักวิชาการ นักคิด นักเขียน และนักบรรยายธรรม และเป็นคนไทยคนแรกที่ได้รับรางวัล ผู้อุปถัมภ์ UNHCR ด้านสันติภาพ และเมตตาธรรม เป็นต้น ล้วนแล้วแต่ประสบความสำเร็จจากการคิด การถ่ายทอดด้วยการพูด การเขียน หรือ การปฏิบัติที่ถูกต้อง เป็นต้น

การพูดของผู้นำ

“ผู้นำ” คือ ความสัมพันธ์ซึ่งบุคคลหนึ่งหรือผู้มีอิทธิพลให้ผู้อื่นทำงานร่วมกันอย่างเต็มใจ เพื่อบรรลุเป้าหมายอันเป็นที่ต้องการของผู้นำ การเป็นผู้นำจึงมิใช่มีบทบาทเพียงผู้ผลักดันเพียงด้านเดียว แต่เป็นผู้ดึงด้วย โดยแจ้งให้ผู้ตามทราบแนวทางปรารถนาให้ปฏิบัติตามด้วยการปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีจำกัดความของ “ผู้นำ (Leader) หมายถึง บุคคลที่ได้รับการยอมรับและยกย่องจากบุคคลอื่น หมายถึงบุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้ง หรือได้รับการยกย่องให้เป็นหัวหน้าในการดำเนินงานต่าง ๆ ในองค์กรต่าง ๆ ต้องอาศัยบุคคลที่เป็นผู้นำ และมีความเป็นผู้นำจึงจะทำให้องค์กรดำเนินไปอย่างบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และนำพาหน่วยงานไปสู่ความเจริญก้าวหน้า”(เนตร์พัฒนา ยาวิราช, 2546 : 1)

ผู้นำหมายถึง ผู้ที่จะต้องใช้อำนาจ (Power) หรือเป็นผู้มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น หรือเป็นผู้มีอำนาจการบังคับบัญชาตามกฎหมายระเบียบภายในองค์กรเมื่อพูดสิ่งใดผู้อื่นจะเชื่อถือและทำตาม โดยมีอำนาจนั้นจะต้องตั้งอยู่บนฐานแห่งความชอบธรรมทางด้านกฎหมาย ตำแหน่งหน้าที่ ทางสังคม และฐานบนบารมีซึ่งในสังคมไทย บารมีเกิดจากการให้เป็นกระบวนการสะสมกุศลบารมี ทั้งด้านทรัพย์ากร วัตถุ การช่วยเหลือด้านร่างกายและ

แรงใจ (บรรรยงค์ โตจินดา, 2543: 362) “ผู้นำไม่ใช่ผู้ที่จะนำคนอื่น แต่ผู้นำที่ดี คือ ผู้นำที่มีคนอื่นอยากเดินตาม” ผู้นำ (Leader) หมายถึง

1) ผู้มีอิทธิพล มีศิลปะ มีอิทธิพลต่อกลุ่มชน เพื่อให้พวกเขามีความตั้งใจที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามต้องการ

2) เป็นผู้นำและแนะนำ เพราะผู้นำ ต้องคอยช่วยเหลือกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดตามความสามารถ

3) ผู้นำไม่เพียงแต่ยืนอยู่เบื้องหลังกลุ่มที่คอยแต่วางแผนและผลักดัน แต่ผู้นำจะต้องยืนอยู่ข้างหน้ากลุ่มและนำกลุ่มปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย (บุญทัน ดอกโรสง, 2545: 266)

ผู้นำที่พูดไม่เป็น สื่อความรู้สึกนึกคิดของตัวเองออกมาไม่ได้ ก็มีสภาพไม่ผิดอะไรกับที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ.2453-2468) ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ในบทละครพูดสลัปลำเรื่อง “วิวาท์พระสมุทร” ตอนหนึ่งว่า

“ถึงรู้มากไม่มีปากลำบากตาย มีอุบายพูดไม่เป็นเห็นป่วยการ”

ปากใจไม่ตรงกัน ความสัมพันธ์ไม่ยั่งยืน

ใจเกลียดแต่ปากฝืน พูดแต่ลั่นลั่นความหมาย

ปากใจตรงกันเถิด ผลจะเกิดทั้งต้นปลาย

ผู้พูดฟังสบาย ผู้ฟังเล่าเข้าใจตรง (ญาดา อารัมภีร์, 2551: 1)

ผู้ที่จะเป็นผู้นำไม่สามารถหลีกเลี่ยงการพูดได้เลย ไม่ว่าจะเป็นการใดก็ตามแต่ เพราะเป็นการสั่งการหรือ การออกงานต่าง ๆ หรือเข้าสังคมในแวดวงของหน้าที่การงาน ต้องประกอบด้วย การพูดในบทที่ 24 (หน้า 154) กล่าวถึง “การกล่าวเปิดงานต่าง ๆ” ผู้เขียนได้แนะนำเทคนิคการพูดกล่าวเปิดงานและกล่าวสุนทรพจน์ซึ่งอาจจะดูเป็นเรื่องน่าเราน่าจะรู้อยู่แล้ว แต่เคล็ดลับหรือเทคนิคจากการเรียบเรียงของผู้เขียน **ชี้ให้เห็นว่า** การพูดกล่าวเปิดงานซึ่งอยู่ในบทท้าย ๆ ของหนังสือก็จริง แต่ก็ยังซ่อนเทคนิคสำหรับท่านผู้นำ ที่จะติดปีกในการพูดให้คนเชื่อถือและเชื่อมั่นได้เป็นอย่างดี ถ้ามองว่า ไม่ปฏิบัติตามหรือไม่สนใจที่หนังสือที่ผู้เขียนแนะนำไว้ได้หรือไม่ตอบว่า ได้ แต่ ถ้าอ่านหนังสือแล้วปฏิบัติตามก็จะเป็นศิษย์ที่มีครู หรือ หลักในการปฏิบัติที่ชัดเจน และมีคนเชื่อถือได้เป็นอย่างดี ซึ่งในบทที่ 24 และ 25 นี้ กล่าวถึงการกล่าวเปิดงานต่าง ๆ ครรกล่าวเกี่ยวกับการปฏิสังขรณ์หรือทักที่ประชุมกล่าวว่ารู้สึกยินดีหรือเป็นเกียรติที่ได้มาเปิดเช่น เปิดการอบรมความสำคัญของสิ่งที่เปิดต่อทุกคน อวยพรแก่ผู้มาร่วมงานและในบางครั้งก็อาจมีการกล่าวรายงานสำหรับการเปิดตัวซึ่งเป็นการกล่าวรายงานการเปิดงาน เปิดอาคารหรือ เปิดการอบรมขั้นตอนการดำเนินการจะเป็นดังนี้เมื่อประธานผู้เข้ารับการอบรมหรือผู้เข้าร่วมสัมมนาและผู้มีเกียรติเข้าประชุมพร้อมกันแล้วผู้อำนวยการจัดงานหรือประธานกล่าวเปิดการอบรม โดยการเปิด

พิธีกรหรือผู้ที่จะเชิญประธานควรจะต้องติดต่อประสานงานกับประธานและในส่วนของประธานกล่าวเปิดงานก็ควรที่จะเตรียมตัวให้พร้อมกับการปรากฏตัวและบุคลิกภาพของตน และควรซักซ้อมให้ดีครรมาก่อนพิธีจะเริ่มพอสมควรเพื่อความราบรื่นและเรียบร้อยของทุกฝ่าย (หน้า 154-156)

ส่วนการกล่าวสุนทรพจน์โดยส่วนใหญ่จะมีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจการ ปลุกเร้าให้ตระหนักถึงความสำคัญเรื่องที่จะพูดเป็นความร่วมมือร่วมใจความสามัคคีเป็นต้น

แนวปฏิบัติสำหรับการ ผู้ซึ่งผู้พูดควรจัดลำดับ ขั้นตอนการพูดคือการกล่าว ปฏิสันถารหรือด้านการฟังการกล่าวถึงความสำคัญความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างบุคคลในที่ประชุมการแสดงถึงความรู้สึกที่ได้มาจากการพูดหรือการถ่ายทอดความคิดไปยังผู้ฟังตามวัตถุประสงค์เน้นถึงความสำคัญที่ทุกคนควรจดจำ การกล่าวสุนทรพจน์จะประสบความสำเร็จได้ผู้พูดควรใช้พลังเสียงสูงและต่ำสอดคล้องกับเนื้อหาที่พูดเพื่อดึงผู้ฟังให้ท่านฟังด้วยความตั้งใจและมีผลอย่างคาดหวังไว้ (หน้า 157-158)

หลักการวิเคราะห์ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการสื่อสารตามแนวพระพุทธศาสนา

ในสมัยพุทธกาลพระพุทธเจ้าได้ใช้วิธีการเทศนาตลอดเวลา 45 พรรษาหลังปรินิพพาน ก็ทรงประกอบพร้อมด้วยพระมหากษัตริย์ที่จะโปรดสัตว์ให้บรรลุมรรคผลนิพพาน จนตลอดถึงพันทุกขก็ได้ ด้วยการเทศนาสั่งสอน ถึงพระองค์ก็ทรงใช้การวิเคราะห์ผู้ฟัง โดยพิจารณาดูไปว่า “เมื่อไปแล้ว เทศนาแล้วจะมีใครบรรลุธรรมหรือไม่” ถ้ามี จะมีจำนวนผู้ฟังน้อยหรือมากก็ตาม พระองค์ก็เสด็จไป โดยไม่เหน็ดเหนื่อยย่อท้อ อันนี้กล่าวถึงบรมครูผู้ที่สามารถสั่งสอนสัตว์โลกจนเป็นศาสดาเอกของโลก

ตัวอย่างที่ยกมาเบื้องต้นผู้เขียนพยายามทำให้เกิดความชัดเจนในหลักการพูดให้เกิดประโยชน์มากที่สุด พระพุทธองค์มีหลักการตรัสในที่ชุมชนตั้งแต่สมัยพุทธกาลดังนี้

1. คำพูดที่ไม่จริง ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นประโยชน์ไม่เป็นที่รัก ไม่เป็นที่ชอบใจของผู้อื่น พระองค์ไม่กล่าว
2. คำพูดที่จริง ถูกต้อง ไม่เป็นประโยชน์ไม่เป็นที่รัก ไม่เป็นที่ชอบใจของผู้อื่น พระองค์ไม่กล่าว
3. คำพูดที่จริง ถูกต้อง เป็นประโยชน์ไม่เป็นที่รัก ไม่เป็นที่ชอบใจของผู้อื่น พระองค์เลือกกาลกล่าว
4. คำพูดที่ไม่จริง ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นประโยชน์ถึงเป็นที่รัก เป็นที่ชอบใจของผู้อื่น พระองค์ไม่กล่าว

5. คำพูดที่จริง ถูกต้อง ไม่เป็นประโยชน์ถึงเป็นที่รัก เป็นที่ชอบใจของผู้อื่น พระองค์ไม่กล่าว

6. คำพูดที่จริง ถูกต้อง เป็นประโยชน์เป็นที่รัก เป็นที่ชอบใจของผู้อื่น พระองค์เลือกกาลกล่าว (ม.ม. (ไทย) 13/87/88) คือ ต้องเป็นวาจาที่จริง ถูกต้อง เป็นประโยชน์ในช่วงสุดท้ายของการแสดงเทศนาของพระพุทธเจ้า พระอภัยราชกุมารก็ทรงศรัทธาถือไตรสรณคมน์ไปตลอดชีวิตถือว่าเกิดประโยชน์สูงสุดในการเทศนาที่เกิดขึ้นในครั้งนั้น ผู้วิจารณ์พยายามเชื่อมหลักพุทธธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้นั้น ให้เข้ากับหลักการพูดของท่านผู้เขียนคือ ท่านอาจารย์สมชาติ กิจยรรยง ได้เขียนเป็นการเสริมทั้งหลักวิชาการและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาด้วยเพราะพระบรมครูพระพุทธเจ้ามีความเป็นผู้นำระดับโลก เพราะเป็นครูของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย หวังว่าคงเกิดประโยชน์ต่อผู้อ่านไม่มากนักน้อย ดังตารางที่แสดงไว้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงถึงวาจาควรกล่าวและไม่ควรกล่าวที่พระพุทธเจ้าทรงวางหลักไว้

พระพุทธเจ้าตรัส และเป็นวาจาควรกล่าว	วาจาที่ควรกล่าว	ผลดี	พระพุทธเจ้าไม่ตรัส และเป็นวาจาไม่ควรกล่าว	วาจาไม่ควรกล่าว	ผลเสีย
	1. คำจริง	นำเชื่อถือ, ไม่คิด คิด		ไม่นำเชื่อถือ, คิด คิด	1. คำเท็จ
2. ถูกต้องกาลเทศะ	ไม่กระทบใคร, สื่อสารได้รู้เรื่อง	กระทบใคร, สื่อสารไม่รู้เรื่อง	2. ไม่ถูกต้องกาล เทศะ	กระทบและวิวาท, สื่อสารผิดพลาด	
3. เป็นประโยชน์	เกิดประโยชน์ต่อ ผู้พูดและผู้ฟัง (ประโยชน์ตน, ประโยชน์ผู้อื่น, ประโยชน์สูงสุด)	เกิดโทษทั้งแก่ผู้พูด และผู้ฟังเกิด ประโยชน์ต่อผู้พูด และผู้ฟัง (ประโยชน์ตน, ประโยชน์ผู้อื่น, ประโยชน์สูงสุด)	3. ไม่เกิด ประโยชน์	เกิดโทษทั้งแก่ผู้พูด และผู้ฟังเกิด ประโยชน์ต่อผู้พูด และผู้ฟัง (ประโยชน์ตน, ประโยชน์ผู้อื่น, ประโยชน์สูงสุด)	
4. เป็นที่รัก ชอบใจ	เป็นที่รักของผู้คน ทุกเพศ ทุกวัย	ไม่เป็นที่รักของ ผู้คนทุกเพศ ทุกวัย	4. ไม่เป็นที่รัก ชอบใจ	ไม่เป็นที่รักของ ผู้คนทุกเพศ ทุกวัย	

จากข้อมูลที่ยกมาถึงวิธีการสื่อสารนี้ เป็นแนวคิดและพุทธวิธีในการสื่อสาร ที่ยึดหลักว่าด้วย “จริงแท้-ดี/มีประโยชน์-ถูกต้องตามกาล/เป็นที่ชอบใจ-จึงสื่อสาร” การสื่อสารตามแนวพุทธจะต้องพูดสิ่งที่เป็นจริง เป็นความดี มีประโยชน์และเป็นไปเพื่อคนส่วนใหญ่พึงใจหรือชอบใจ และเลือกเวลาสื่อสารถูกกาลเหมาะสม จึงจะเป็นการสื่อสารที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม การพูด หรือการสื่อสารจัดเป็นแนวทางหรือวิธีการในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคแรก ๆ ดังประโยคพุทธพจน์ที่ว่า “ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอจงจาริกไปเพื่อประโยชน์สุขแก่ชนจำนวนมาก เพื่ออนุเคราะห์ชาวโลก เพื่อประโยชน์เกื้อกูลและ

ความสุขแก่ทวยเทพและมนุษย์ อย่าไปโดยทางเดียวกันสองรูป จงแสดงธรรมมีความงาม
ในเบื้องต้น มีความงามในท่ามกลาง และมีความงามในที่สุด จงประกาศพรหมจรรย์
พร้อมทั้งอรรถและพยัญชนะบริสุทธิ์บริบูรณ์ครบถ้วน” (วิ.ม. (ไทย) 4/32/40-เรื่องส่ง
พระอรหันต์ 60 รูป ไปประกาศศาสนา) แปลตามนัยคือการพูด สื่อสารสิ่งที่ดี มีประโยชน์ที่
ครบถ้วนบริบูรณ์เป็นหัวใจสำคัญสำคัญของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในครั้งพุทธกาล ดัง
ปรากฏในงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์ยุทธวิธีในการประกาศศาสนาของ
พระพุทธเจ้า” (ทรงวิทย์ แก้วศรี, 2551) วิจัยเรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์พุทธวิธีการเผยแผ่
พระพุทธศาสนา ในคัมภีร์อรรถกถาธรรมบท” (สวัสดิ์ โอนทัย, พระมหาศักดิ์ศรี คุณปล
โย, พระครูโฆสิตวัฒน์านุกูล, 2019; 70-84) วิจัยเรื่อง “การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ
พระพุทธเจ้าในบริบทพหุวัฒนธรรมอินเดีย” (มาลี ไพโรสน, พระครูพิพิธสุตาทรร, 2020) วิจัย
เรื่อง “ยุทธศาสตร์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุก” (กรกต ขาบัณฑิต และคณะ, 2559)
ซึ่งทั้งหมดสะท้อนพุทธวิธีผ่านการพูดหรือการสื่อสาร ดังนั้นการพูดจึงเป็นความสำคัญของ
การสื่อสาร ที่เป้าหมายเป็นการสืบต่อ และรักษาพระพุทธศาสนาด้วย แต่อีกนัยหนึ่งการพูด
อย่างเดียวโดย ไม่ประทำ พระพุทธเจ้าหรือพระพุทธศาสนาก็ไม่ได้ยกย่องหรือให้
ความสำคัญกับบุคคลดังกล่าว ดังมีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครั้งพุทธกาล พระพุทธเจ้าเรียก
พระเถระรูปหนึ่งที่เป็นนักเทศน์ นักสอน นักบรรยายจนมีลูกศิษย์ลูกหาจำนวนมากว่า
“เถระโบลานเปล่า” มากี่เรียก “พระโบลานเปล่า” กลับก็เรียก “พระโบลานเปล่า” (ช.ธ.
(ไทย) 25/282/120-โปลิลเถรวัตถุ) ดีความหรือแปลความก็คือ ดีแต่พูดแต่ไม่ปฏิบัติ หรือดี
แต่สอนคนอื่นแต่สอนตัวเองไม่ได้ พระเถระนั้นใคร่ครวญ จนกระทั่งละอายต่อตนเอง
ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ลดทิวามานะไปเรียนวิปัสสนากับสามเณรผู้เป็นศิษย์ตัวเอง จนบรรล
ุธรรม ดังนั้นแนวคิดเรื่องการสื่อสารตามแนวพุทธต้องเป็นการพูด “ดี มีประโยชน์ ถูกต้อง
ตามเวลา คนส่วนส่วนใหญ่ชอบใจ และเลือกที่จะพูดอย่างเหมาะสมกับโอกาส” ซึ่ง
ถอดรหัสต่อไปได้อีกว่า พูดอย่างไร ก็ทำอย่างนั้นด้วยไม่ใช่ดีแต่พูดหรือสื่อสาร หรือแค่พ
นออกไป ดังพุทธพจน์ที่ว่า “...เพราะตถาคตกล่าวอย่างใด (ยถาวาทิ) ก็ทำอย่างนั้น (ตถาการิ)
ทำอย่างใด (ยถาการิ) ก็กล่าวอย่างนั้น (ตถาวาทิ) ฉะนั้น ชาวโลกจึงเรียกว่า ‘ตถาคต’..”
(ธ.อ. (ไทย) 25/112/496) หากดีความได้คือความเป็นพระพุทธเจ้าอยู่ตรงที่ “พูดตรง-ทำ
ตรง” ดังข้อมูลใน “จูฬศีล-มัชฌิมศีล-มหาศีล” พระพุทธเจ้าใช้ประโยคว่า “เว้นขาด” แปล
ได้ว่าสิ่งที่พระพุทธเจ้าตรัสสอน บอก และกำหนดให้ภิกษุในพระพุทธศาสนาทำเป็นสิ่งที่
พระองค์ทรง ปฏิบัติอย่างเคร่งครัดด้วย เว้นขาด คือไม่ละเมิดโดยประการทั้งปวงด้วย
เช่นกัน (ธ.อ. (ไทย) 9/7-27/3-10) ในความหมายคือ พูดอย่างไรทำอย่างนั้น พูดสอน
อย่างไรปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างเช่นนั้นด้วย มิใช่เราเป็นพระเจ้าแผ่นดิน เป็นผู้นำ เป็น
นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี เป็นผู้ว่า เป็นผู้บริหาร เจ้าอาวาส เจ้าคณะผู้ปกครอง เมื่อกระทำ

ผิดแล้วจะเว้นความผิดมิได้ อย่างนั้นสังคมจะกลายเป็น “วิกฤติ” ทั้งศีลธรรมและสังคมด้วยเช่นกัน ให้ตระหนักและพึงสังวรด้วย ดังนั้นแนวคิดทางพระพุทธศาสนาพุทธต้องดี มิใช่ดีแต่พูด จะเข้าทำนองบุคคลที่ถูกยกมาเป็นกรณีศึกษาในประวัติครั้งพุทธกาลในพระพุทธศาสนา การพูดสื่อสารพระพุทธศาสนาของพระนาคนเสน (Nāgasena) กับพระมหากษัตริย์อินโด-กรีก พระเจ้าเมเน็นเดอร์ ที่ 1 (Menander I Soter, 165/155–130 BC) ผู้ปกครองจักรวรรดิขนาดใหญ่ในภูมิภาคตะวันตกเฉียงเหนือของเอเชียใต้ มีเมืองหลวงคือ สาคละ หรือรู้จักในนามพระยามิลินทร์ ภายใต้การ “พูด” ถามตอบความรู้ในพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นที่มาของ “คัมภีร์มิลินทปัญหา” (John Kelly, 2005; Rhys Davids, Thomas, 1894) ที่ถูกแปลเป็นภาษาต่าง ๆ จำนวนมาก และเป็นที่ยุติกันดีในแวดวงวิชาการนานาชาติกับแนวคิดทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์มิลินทปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการสื่อสารตามแนวพุทธที่ปรากฏในภัชชาชกุมารสูตรตามที่ยกมา

บทสรุป

หนังสือเล่มนี้ผู้เขียนคืออาจารย์สมชาติ กิจยรรยง เป็นหนังสือที่น่าสนใจสำหรับผู้ที่ใคร่ในการศึกษาอย่างมาก เพราะผู้เขียนพยายามให้รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องการพูดในเรื่องและทุกทางเหมาะแก่คนที่มีความจำเป็นต้องใช้การพูดในการทำงานซึ่งว่าไปแล้วมีความจำเป็นทุกคน เพราะทุกวันนี้คนทำงานระดับใดไม่จำเป็นต้องเป็นผู้นำก็ต้องอาศัยการพูดเป็นสื่อแล้วหลายคนขาดความเชื่อมั่นหรือประสบการณ์ซึ่งถ้าเป็นอย่างนั้นหนังสือเล่มนี้น่าจะช่วยให้ผู้อ่านจะสามารถค้นหาแนวทางในการพูดเมื่อต้องการใช้ด้วยตนเองอย่างแน่นอนซึ่งผู้วิจารณ์มองว่าอาจเป็น “คู่มือการพูด” สำหรับทุกคนในทุกโอกาสที่จะพูดหรืออาจเป็นแบบการเรียนสำหรับการฝึกอบรมด้วยการพูดได้อีกเล่มหนึ่งซึ่งอาจารย์สมชาติ กิจยรรยงได้ผลักดันหนังสือเล่มนี้มาให้แก่ผู้อ่านได้พัฒนาตนเองต่อไปได้ เพราะหนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่รวบรวมหลักสำคัญและวิธีการพูดในที่ชุมชนการฝึกเพื่อพัฒนางานและสร้างความสำเร็จในการบริหารโดยใช้วิธีการเขียนที่เข้าใจง่ายด้วยการอ้างอิงประสบการณ์ของผู้เขียนและยกตัวอย่างประกอบใดสนใจอย่างยิ่งสำหรับผู้นำทุกระดับในองค์กรตั้งแต่ระดับหัวหน้างานผู้บัญชาการทุกระดับผู้บริหารระดับกลางและผู้บริหารระดับสูงเพราะผู้นำจะต้องมีบุคลิกภาพและนาที่แสดงออกได้อย่างน่า “เชื่อถือ” มีความสามารถในการบริหารการปฏิบัติเป็นที่ “เชื่อถือ” มีปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นที่ “เชื่อใจ” และมีอิทธิพลทางใจเหลือผู้อื่นทำให้เกิดความ “เชื่อมั่น” เจอผู้ร่วมงานให้ผู้เกี่ยวข้องได้และบทบาทสำคัญของผู้นำประกอบประกอบประการหนึ่งคือความสามารถในการคิดโดยประดิษฐ์ออกมาเป็นถ้อยคำเพื่อสร้างความสนใจความเข้าใจและความพอใจและแรงจูงใจให้ผู้อื่นก็ทำได้ ซึ่งท่านจะสามารถศึกษาและนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับความสามารถ

และสถานการณ์ได้เพราะ “ถ้าพูดไม่เป็นอย่าริเป็นผู้นำ” หนังสือเล่มนี้จึงเป็นทางเลือกสำหรับผู้ที่จะบริหารงานหรือเป็นผู้จัดการหรือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง ผู้อ่านต้องลองพิสูจน์ด้วยตนเองว่าหนังสือเล่มนี้จะตอบโจทย์ได้อย่างที่ผู้วิจารณ์พูดไว้หรือไม่ เพราะคนเราช่วยใหญ่มีทักษะที่แตกต่างกันออกไป แล้วแต่การปลูกฝัง หรือ บริบทของสังคม การอ่านหนังสือก็เช่นเดียวกัน อ่านเรื่องเดียวกัน บางคนอาจจะบอกว่าดี บางคนอาจจะบอกว่าไม่ดีก็ได้ ใครจะไปทราบได้ สิ่งสำคัญคือ ผู้วิจารณ์ ได้นำหนังสือ ของทำ อาจารย์สมชาติ กิจยรรยง มานำเสนอ และวิเคราะห์ วิเคราะห์ในบางส่วนบางตอนเพราะเห็นว่าหนังสือเล่มนี้มีประโยชน์อย่างดี ผู้อ่านจะสนับสนุนหรือเห็นแย้งจากผู้วิจารณ์ก็ได้ เพราะเป็นสิทธิส่วนบุคคลแต่ละท่าน อย่างโบราณท่านว่า “สองคนยลตามช่อง คนหนึ่งมองเห็นโคลนตม อีกคนตาแหลมคม มองเห็นดาวอยู่พราวแพรว” ก็ต้องฝากถึงผู้อ่านว่า หนังสือ “ศิลปะการพูดสำหรับผู้นำ” เป็นหนังสือที่ดีและน่าสนใจเล่มหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

- กรกต ชาบัณทิต และคณะ. (2559). ยุทธศาสตร์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุก. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 7(2), 55-67.
- กมล การกุศล. (2529). *การพูดเพื่อประสิทธิผล*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- คณะอนุกรรมการฝ่ายหนังสืออนุสรณ์ 100 ปี ชาตกาล พุทธทาสภิกขุ. (2549). *พุทธทาสยังอยู่ ไปไม่มีตาย*. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการอำนวยการจัดงาน 100 ปี พุทธทาสภิกขุ.
- จินดา งามสุทธิ. (2531). *การพูด*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮาส์.
- ญาดา อารัมภีร์. (2551). *ทักษะการพูดสำหรับผู้นำ*. สืบค้น 1 ตุลาคม 2551, จาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/print.php?i>
- ทรงวิทย์ แก้วศรี. (2551). *การศึกษาวิเคราะห์ยุทธวิธีในการประกาศศาสนาของพระพุทธรเจ้า*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ธัญญาภรณ์ ภูทอง. (2541). *ชีวประวัติบุคคลตัวอย่างพระธรรมโกศาจารย์ พุทธทาส อินทปัญโญ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2546). *ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: บริษัท เซ็นทรัล เอ็กเพรส จำกัด.
- บรรยงค์ โตจินดา. (2543). *การบริหารงานบุคคล (การจัดการทรัพยากรมนุษย์)*. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.

- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มาลี ไพรสน และพระครูพิพิธสุตาทธ. (2563). การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้าในบริบทพหุวัฒนธรรมอินเดีย. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(5), 82-95.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2563). *พจนานุกรมแปล ไทย-ไทย ราชบัณฑิตยสถาน*. สืบค้น 20 พฤษภาคม 2563, จาก <https://dictionary.sanook.com>
- สมชาติ กิจยรรยง. (2555). *ศิลปะการพูดสำหรับผู้ผู้นำ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: เอ็กชเปอร์เน็ท.
- สวัสต์ อโณทัยและคณะ. (2019). ศึกษาวิเคราะห์พุทธวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาใน คัมภีร์อรรถกถาธรรมบท. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 4(1), 70-84.
- Kelly, J. (2005). *Milindapañha: The Questions of King Milinda*. Retrieved May, 30 2020, from <https://www.accesstoinsight.org/tipitaka/kn/miln/miln.intro.kell.html>
- Rhys, D., & Thomas. (1894). *The questions of King Milinda, Part 2*. Oxford: The Clarendon press.